

stemmelsens ordlyd, så det kommer til at fremgå udtrykkeligt af loven, at straffemyndighed afhænger af, om der foreligger en handling omfattet af en konvention, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at »have straffemyndighed« i stedet for en pligt til at »foretage retsforfølgning« (jf. den gældende ordlyd). Udvalget anfører, at en sådan sproglig præcisering vil bringe ordlyden i bedre overensstemmelse med den ordlyd, der nu anvendes i internationale retsinstrumenter (pligt til at »etablere jurisdiktion«). Der tilsigtes ingen ændring af bestemmelsens anvendelsesområde med den foreslåede ordlyd.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 289-290.

3.4.3.3. Udvalget anfører, at det er forbundet med en vis usikkerhed, om den gældende bestemmelse i straffelovens § 8, nr. 5, kun omfatter jurisdiktionsforpligtelser, der følger direkte af en traktat, konvention, protokol eller lignende internationalt retsinstrument, eller om bestemmelsen også omfatter jurisdiktionsforpligtelser, der følger af et internationalt retsinstrument udstedt på grundlag af en traktat eller konvention mv. (dvs. såkaldte »sekundære« retsinstrumenter).

Udvalget foreslår på den baggrund, at udtrykket »mellemfolkelig overenskomst« ændres til »international bestemmelse« med henblik på at tydeliggøre, at bestemmelsen også kan danne grundlag for dansk straffemyndighed i forhold til en international forpligtelse herom, der måtte følge af f.eks. en bindende resolution vedtaget af FN's Sikkerhedsråd (på grundlag af FN-Pagten), en EU-rammeafgørelse (eller et EU-direktiv) eller et andet sekundært retsinstrument, i det omfang sådanne instrumenter måtte indeholde strafferetlige jurisdiktionsbestemmelser.

Det forudsættes endvidere, at Danmarks internationale forpligtelse til at have straffemyndighed fortsat skal følge af (eller afledes af) en traktat, konvention eller andet internationalt retsinstrument. Den foreslåede ændring giver derimod ikke grundlag for at udøve dansk straffemyndighed baseret på eventuelle folkeretlige sædvanemæssige jurisdiktionsforpligtelser, som ikke er kommet udtrykkeligt til udtryk i et internationalt retsinstrument.

Det vil som hidtil afhænge af en fortolkning af den enkelte konventionsbestemmelse mv., i hvilket omfang forpligtelsen til at have straffemyndighed f.eks. er begrænset til tilfælde, hvor gerningsmanden opholder sig her i landet.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 290-293.

3.4.3.4. Udvalget har overvejet, om straffelovens § 8, nr. 5, i stedet bør afgrænses, så bestemmelsen også hjemler dansk straffemyndighed, hvis der er en folkeretlig *mulighed* for at have straffemyndighed (herunder som følge af en folkeretlig sædvane), selv om der ikke foreligger en egentlig *pligt* til at have straffemyndighed.

En sådan ordning kendes fra Norges nye straffelov, hvorefter der bl.a. er (norsk) straffemyndighed for handlinger, som Norge ifølge en overenskomst med fremmede stater eller ifølge folkeretten i øvrigt har ret eller pligt til at retsforfølge. Påtale kan dog kun ske, hvis anklagemyndigheden vurderer, at »almene hensyn« kræver det. Ved denne vurdering kan bl.a. lægges vægt på, om gerningsmanden eller handlingen har en tilknytning til Norge, som gør retsforfølgning i Norge særlig naturlig og hensigtsmæssig, og det kan indgå, om gerningsmandens hjemland er bundet af samme overenskomst som den, der udløser straffemyndigheden.

Udvalget finder imidlertid, at det med en ordning som den norske i meget betydeligt omfang ville være overladt til anklagemyndigheden – frem for lovgivningsmagten – at fastlægge grænserne for, hvornår almene hensyn kræver, at Danmark tiltager sig straffemyndighed, ud fra en ganske bred skønsmæssig vurdering. Ordningen ville endvidere rumme en risiko for, at der efter anklagemyndighedens skøn iværksættes efterforskning og tiltalerejsning, hvorefter domstolene fastslår, at almene hensyn ikke krævede påtale, og at der således ikke har foreligget straffemyndighed.

Udvalget anfører herudover, at der (bl.a. i lyset af udvalgets forslag om straffemyndighed i forhold til folkedrab mv., jf. straks nedenfor) ikke er et praktisk behov for en så vidtgående udvidelse af dansk straffemyndighed, som en bestemmelse svarende til den norske ville indebære.

På den baggrund kan udvalget ikke anbefale en ordning som den norske.

Der henvises i øvrigt til betænkningen side 299-302.

3.4.3.5. Udvalget har særligt overvejet grundlaget for dansk straffemyndighed i forhold til *folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden* og *krigsforbrydelser*. De nævnte forbrydelser er alle omfattet af statuten for Den Internationale Straffedomstol og udgør nogle af de mest alvorlige forbrydelser. Statutten er gennemført i dansk ret ved lov nr. 342 af 16. maj 2001. Der henvises til Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 480 (lovforslag nr. L 20).